

POPÜLİZMİN “SAĞI” “SOLU”?..

Münir Aktolga
Temmuz 2018

“Popülizm teorisinin duayeni” Chantal Mouffe: “Günümüzün siyaset-sonrası dünyasında, sağ popülizmin tek panzehiri sol popülizmdir” diyor!..

(<http://medyascope.tv/2018/07/02/populizm-teorisinin-duayeni-chantal-mouffe-gunumuzun-siyaset-sonrasi-dnyasinda-sag-populizmin-tek-panzehiri-sol-populizmdir/>)

Chantal Mouffe'nin söylediklerinin özeti şu: Artık o eski “sağ” ve “sol” partiler ve siyasetler arasında bir fark kalmadı. Bunlar bir şekilde “uzlaştılar”. Bu nedenle, yükselen “sağ popülizme” karşı ancak “sol bir popülizmle” karşı konulabilir...

Şu doğru: 21. Yüzyıl koşullarında artık 20. Yüzyıl kalıntısı o eski “sağ” ve “sol” akımlara yer kalmamıştır!.. Kalmamıştır, çünkü bunlar artık ayaklarının altından kayıp gitmekte olan zemini temel aldıkları için farklı siyasetler üretemiyorlar...

Şuraya bakın, tek tük istisnaların dışında artık o eski grevlere falan bile yer kalmadı!.. İşverenler, “daha fazla ısrar ederseniz fabrikayı söker başka bir ülkeye giderim” dediği an akan sular duruveriyor!.. Çünkü, herkes biliyor ki, öyle kuru bir blöf değil bu!.. Hani nerde sosyal demokrat siyaset mi diyeceksiniz, sözü, “zenginlerden daha çok vergi alacağız” demeye falan mı getireceksiniz, bunlar da bitti!.. O zaman da işverenler gene diyorlar ki, “iyi peki, biz de taşı tarağı toplar şartların uygun olduğu başka bir ülkeye gider üretime orada devam ederiz; çünkü başka türlü küresel rekabet ortamında şansımız kalmıyor”!.. Hadi bakalım kolay gelsin!.. Her tarafın “solcu” olsa ne yazar!!

Ama sadece sosyal demokrat ya da onun da solunda siyaset yapan örgütler -siyasi partiler- için mi böyle durum? Ötekiler, yani klasik “sağ” partiler ne alemdeler, onlar siyaset üretebiliyorlar mı?..

“Berlin Duvarı yıkıldı, artık Sosyalist sistem falan kalmadı, bütün bunlar kapitalizmin kesin zaferidir” diyerek gaza basan ve küresel serbest rekabete entegre olan klasik “sağ” partiler de şaşkın bugün; çünkü artık onlar da anladılar ki, küresel serbest rekabet ortamı gelişmiş ülkelerden yana sonuçlar üretmiyor; bu süreçten daha çok gelişmekte olan ülkeler kazançlı çıkıyor!..

Bugünkü şu gazete manşetine bakın: “**ABD** yönetiminin Çin'den ithal edilen 34 milyar dolar değerindeki 800'den fazla ürüne yüzde 25 ek gümrük vergisi uygulamaya resmen başlaması ardından Çin'den de yanıt gecikmedi. Çin Dışişleri Bakanlığı ABD'ye misilleme tarifelerinin yürürlüğe girdiğini ilan etti” ... <http://www.milliyet.com.tr/ve-ticaret-savasi-resmen-basladi--ekonomi-2701554/> (Daha bunun gibi sayısız haber var gazetelerde. AB ile ABD'nin arası bile açıldı. Orada bile “ticaret savaşları” gündemde... Bırakın AB'yi, Türkiye bile ABD'ye karşı misilleme yapıyor!..)

E peki sonuç? Sonuç ortada! Artan ticaret açığıyla (cari açık), yatırımların durmasıyla birlikte artan işsizlik ve pahalılık insanları giderekten mevcut siyasi partilerden soğutuyor. “Bunların hepsi aynı, bunlar bizim derdimize çare bulamazlar” duygusu giderekten kitlesel bir hal almaya başlıyor... İşte size gelişmiş ülkelerde yükselen “sağ popülizmin” yeşerdiği toprak; işte, örneğin bir Trump’u Amerika’da başa getiren potansiyelin birikimi süreci, işte bütün Avrupa ülkelerinde yükselen “yeni sağın” ortaya çıkış zemini... O, “yabancı düşmanlığı, göçmen karşıtlığı” falan buz dağının su yüzündeki görünen kısmı!.. 1960’larda göçmen işçi alımı için olmadık çabayı sarfeden gelişmiş ülkelere ne oldu ki, bunlar -ve buralarda yaşayan insanlar- bugün artık göçmenlere karşı seslerini yükselterek siyaset sahnesine çıkan “yeni sağ” politikaların arkasından gidiyorlar?..

Madalyonun gelişmekte olan ülkeler tarafına geçmeden önce, Chantal Mouffe’nin bütün bu gelişmeler -sağ popülizm- karşısında “başka çare kalmadı” diyerek önerdiği “sol popülizme”de bir bakalım ve pratikte böyle bir alternatifte -“panzehire”- yer olup olmadığını görelim!..

Soruyorum ben şimdi, “sağ popülist” akımların karşısında ne diyecek “sol popülizm”? Örneğin, alın bir Fransa’yı, ya da Almanya’yı, ne diyecek buradaki “sol popülistler”?.. Lafı hiç uzatmadan ben size söyleyeyim: İster “sağ”-milliyetçi motiflerle süslenmiş olsun, ister 20. Yüzyıl kalıntısı “sol”-“solcu”, “devrimci”, “ilerici” terminolojiyle donatılmış olsun bunların da varacağı yer aynıdır... “Aman hoş geldiniz sefa getirdiniz” mi diyecek bunlar göçmenlere!? Ya da, işverenlere zılgıdı çekerek “beğenmiyorsan çek git” mi diyebilecekler!?. Yoksa işverenleri, “aman ha fazla ileri gitmeyin, işçi sınıfı devrim yapar” diye mi korkutacaklar!? Tabii ki bunların hiçbirisi!!! E, o zaman nasıl “sol popülist” olacaksın ki!?

Ya “gelişmekte olan ülkeler” mi dediniz? Buralarda da durum hiç iç açıcı değil!..

Gelişmiş ülkeler, “bu küreselleşme, küresel serbest rekabet oramı bizim aleyhimize çalışıyor” diyerek frene basmaya başlayınca buralarda da işler tersine dönmeye başladı ve giderekten buralardaki siyaset de popülist bir kulvara girdi...

Dikkat ederseniz burada ortaya çıkan popülizmin artık “sağ” mı yoksa “sol” mu olduğundan bile bahsetmedik; çünkü, gelişmiş ülkelere reaksiyon olarak ortaya çıkan gelişmekte olan ülke popülizmi aynı anda hem “sağdır”, hem de “sol”!! Sakın ha, aynı anda “sağ” ve “sol” nasıl olunuyor falan demeye kalkmayın!.. Söyleyin bana şimdi, Venezuela’nın izlediği siyaset “sağ” mı yoksa “sol” mu?.. Venezuela çok mu uzak, Türkiye’ye dönelim isterseniz; şu an izlenen “Reisci” siyaset sizce “sağ” mı yoksa “sol” mu!?..

Eğer kendinizi “sağcı” olarak görüyorsanız bu soruya “tabii ki sağ”, “solcu” olarak görüyorsanız da “elbette ki sol” diye cevap vereceksiniz!! Öyle değil mi!?. E peki hangisi doğru bunların diye bir şey yok bence!! Çünkü, aynı anda hem “sağ” “sağcı”, hem de “sol” “solcu” bir siyaset bu!! Hepsi bir yana, adamlar resmen Amerika’ya AB’ye meydan okuyorlar, ötesi var mı bunun?.. Biz 70’lerde aynı sloganları söyleyerek sokaklarda yürürken “kahrolsun komünistler” diyerek bize saldıranlar bugün neredeyse o sloganlara sahip çıktılar!.. Sayın “Başdanışmanlara” bakın bir, bunlar da kendilerini halâ

“sol”-“solcu” olarak görmüyorlar mı?.. “Hayır onlar artık solcu falan değil” diyerek olayı “sol” içi bir tartışmaya çevirebilirsiniz tabi, ama bu da gene benim yazdıklarımı doğrulayacaktır!!

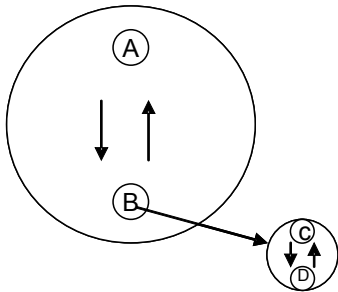
(“sol” popülizm deyince Türkiye’de hemen aklımıza -haklı olarak- Ecevit solculuğu geliyor değil mi? Ya peki şu an, “sağ popülizme karşı alternatif olarak başka çare kalmadı” denilerek “ince ince” piyasaya sürülmeye çalışılan popülizmi nereye koyacağız!? Ona da şimdiden bir yer hazırlasanız fena olmaz!!)

Sözü uzatmayalım; bugün artık 20. Yüzyıl’daki anlamlarıyla “sağ”-“sol” diye bir şey kalmamıştır!..

Eskiden ne kadar kolaydı bu işler!! Bizim zamanımızda -yani 20. Yüzyıl’da- bir “ezenler” vardı -“sağ”, “sağcılar”-, bir de “ezilenler”. Bunlara da “sol”-“solcular” denilirdi! “Devrim” deyince de bundan, “ezilenlerin ezenleri alaşağı ederek politik iktidarı almaları” anlaşılırdı!.. Şimdi, 21. Yüzyıl’da ise, bunun yerini, küreselleşme sürecine karşı olan bütün ideolojik akımların (artık 20. Yüzyıl’da kalan “güzel günleri” geri getirmeye çalışan eski dünyanın egemenleri ulus devletçi güçlerin, ve küresel dinamiklere karşı onlarla ittifak kurarak eski zeminlerde ulusal düzeyde “çözüm” arayışı içinde olan eskiden kalma “sol” güçlerin) “sağ”, bilgi toplumuna giden yolda küresel demokratik devrimden yana olanların ise “yeni sol” olarak yer aldığı, yeni bir devrim anlayışı alıyor. Bilgi üretmenin, üretilen yeni bilgilere dayanarak daha iyi kalitede malları daha hızlı ve ucuza mal edebilmenin devrimci bir faaliyet haline geldiği, modern sınıfsız bir dünya toplumuna doğru gidişi hedef alan yeni tipten bir devrim anlayışı ve sürecidir bu!..

POPÜLİZM NEDİR?..

İster “sağ” ister “sol” şekliyle olsun tek cümleyle popülizm, sınıflı bir toplumda “yönetilenlerin” dünya görüşü, onların, “yönetenleri altederek iktidarı ele geçirme” ideolojisidir. Bize özgü bir deyimle “ayakların baş olması” ideolojisidir...

Varolan bir sisteminin (A-B) içinde (onun ana rahminde) gelişen “yeni” bir sisteme ait güçler (C-D)...

Sistemin motor gücü (B) mevcut sistemin içinde gelişmekte olan bu “yeni” için aynı zamanda bir ana rahmi rolünü de oynar!.. (<http://www.aktolga.de/t4.pdf>)

Bu durumda toplumsal bir “devrim”, hiçbir durumda, şekilde B ile gösterilen sistemin altta güreşenlerinin -“yönetilenlerin”- A’yı (yani “yönetenleri”) alaşağı ederek “onların sistemini parçalayıp” onların yerine geçerek “yöneten” pozisyonuna girmeleri ve bu şekilde “kendi sistemlerini” kurmaları olayı değildir!.. Bunun adı toplumsal devrim değil POPÜLİZMDİR!..

Devrim, tıpkı ana rahminde gelişerek doğup gelen o çocuk gibi (şekilde C-D) yeni bir üretim ilişkileri sisteminin eskiden beri varolan sistemin içinde, onun diyalektik inkarı olarak çıkıp gelmesi olayıdır...

Ne yazık ki bizler- 20. Yüzyıl kalıntısı "solcular" işçi sınıfının ergenlik dönemi ideolojisi olarak işçi sınıfı popülizmini hep "devrim-devrimcilik" sandık...

Dünyaya, "her şey kendi zıttıyla birlikte varoluyor ve sonra da onun tarafından aldediliyor" inancıyla bakarak (bu ifadeyi mekanik bir şekilde yorumlayarak) sübjektif idealist bir hayal alemi yarattık kendimize!!.. Ama burada "biz" derken sadece bizleri kastettiğimi sanmayın, unutmayın ki bir zamanlar dünyanın üçte biri bu türden popülist bir ideolojiye dayanarak "sosyalist" adı altında bir dünya sistemi haline gelmişti!.. Peki sonra ne oldu, ya da olanlar neden oldu?..

Yukardaki şekile dönersek, toplumsal düzeyde DEVRİM B'nin A'yı altetmesi olayı değildir!.. Devrim, tıpkı ana rahminde gelişen bir çocuk gibi B'nin temsil ettiği toplumun ana rahminde gelişen yeni bir sisteme ait unsurların süreç içinde eskinin içinden doğuşu -çıkıp gelişi- olayıdır... Yani bir civciv veya bir çocuk, ya da yeni bir toplum biçimi eskiden beri varolanın içindeki -gene eskinin içinde kalan- bir "değişim"-altüstlük olayı değildir... O, "eskiden" bağımsız-toplumsal DNA'ları ondan farklı bir oluşumdur- 20. Yüzyıl dünyasının içinden başka türlü çıkış yolu bulamadığı için "sağ popülizmin tek panzehiri sol popülizmdir" diyerek kolayca "Popülist devrim teorisinin duayeni" ünvanını kazanan Chantal Mouffe'nin kulakları çınlasın!.. Bu konuda daha geniş açıklamalar için: <http://www.aktolga.de/m23.pdf>